

I

(Законодателни актове)

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2010/24/ЕС НА СЪВЕТА

от 16 март 2010 година

относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 113 и 115 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽¹⁾,като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие със специална законодателна процедура,

като има предвид, че:

(1) Взаимната помощ между държавите-членки при събирането на вземания една от друга, както и на вземания на Съюза, свързани с някои данъци и други мерки, допринася за гладкото функциониране на вътрешния пазар. Тя осигурява данъчна неутралност и е способствала за премахването от страна на държавите-членки на дискриминационните протекционистични мерки при трансгранични операции, приети от тях с цел предотвратяване на измами и данъчни загуби.

(2) Първите разпоредби относно взаимната помощ при събиране на вземания са установени с Директива 76/308/ЕИО на Съвета от 15 март 1976 г. относно взаимномощта при изплащането на вземания, произтичащи от операции, представляващи част от системата за финансиране на Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието, както и от селскостопански такси и мита ⁽³⁾. Посочената директива и актовете за

нейното изменение бяха кодифицирани с Директива 2008/55/ЕО на Съвета от 26 май 2008 г. относно взаимномощта при събиране на вземания, свързани с някои видове налози, мита, данъци и други мерки ⁽⁴⁾.

(3) Въпреки че представляват първа крачка към подобряване на процедурите по събиране на вземания в рамките на Съюза, като сближават приложимите национални правила, тези разпоредби се оказаха недостатъчни, за да отговорят на изискванията на вътрешния пазар, отчитайки неговото развитие през последните 30 години.

(4) За да се осигури по-добра защита за финансовите интереси на държавите-членки и неутралност на вътрешния пазар, е необходимо обхватът на взаимната помощ да се разшири, така че да включва събиране на вземания, свързани с данъци и такси, които все още не се съдържат в обхвата на взаимната помощ при събиране, а за да се отговори на нарасналия брой искания за помощ и да се постигнат по-добри резултати е необходимо помощта да стане по-ефикасна и по-ефективна, както и да се улесни нейното прилагане на практика. За постигането на тези цели са необходими важни адаптации, като само изменение на действащата Директива 2008/55/ЕО не би било достатъчно. Поради това посочената директива следва да се отмени и да се замени с нов правен инструмент, който се основава на постиженията на Директива 2008/55/ЕО, но предвижда по-ясни и точни правила, където е необходимо.

(5) По-ясните правила ще допринесат за по-широк обмен на информация между държавите-членки. Те също така ще гарантират включването в обхвата на всички юридически и физически лица в Съюза, като се има предвид нарастващото многообразие на правни сдружения, които включват не само традиционни сдружения като тръстове и фондации, но и всеки нов инструмент, който може да бъде създаден от данъкоплатци в държавите-членки. Те освен това ще осигурят възможност да бъдат взети предвид всички възможни форми на вземания на

⁽¹⁾ Становище от 10 февруари 2010 г. (все още не публикувано в Официален вестник).

⁽²⁾ Становище от 16 юли 2009 г. (все още не публикувано в Официален вестник).

⁽³⁾ ОВ L 73, 19.3.1976 г., стр. 18.

⁽⁴⁾ ОВ L 150, 10.6.2008 г., стр. 28.

публичните органи, свързани с данъци, такси, налози, възстановявания и интервенции, включително парични вземания от съответни данъкоплатци или от трети страни, които заместват първоначалното вземане. Поясните правила са необходими най-вече, за да се определят по-точно правата и задълженията на всички засегнати страни.

- (6) Настоящата директива не следва да засяга компетентността на държавите-членки да определят мерките за събиране на вземания, предвидени във вътрешното им законодателство. Необходимо е обаче да се следи за това различията между националните закони и липсата на координация между компетентните органи да не компрометират гладкото функциониране на системата за взаимна помощ, предвидена в настоящата директива.
- (7) Взаимната помощ може да включва следното: запитаният орган може да предостави на запитващия орган необходимата му информация за възстановяването на вземания, възникнали в запитващата държава-членка, и да уведоми длъжника относно всички документи, свързани с такива вземания, издадени от запитващата държава-членка. Запитаният орган може също, по искане на запитващия орган, да събере вземанията, възникнали в запитващата държава-членка, или да наложи обезпечителни мерки, за да гарантира събирането на въпросните вземания.
- (8) Приемането на единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка, както и приемането на единен стандартен формуляр за уведомяване относно инструменти и решения, отнасящи се до вземането, следва да решат проблемите с признаването и превода на инструменти, издадени от друга държава-членка, които представляват основна причина за липсата на ефективност на действащите разпоредби за помощ.
- (9) Следва да се осигури правно основание за обмен на информация без предварително искане относно възстановяването на определени данъци. По причини, свързани с ефикасността, следва също да се осигури възможност длъжностните лица от данъчните администрации на държава-членка да присъстват на административни разследвания в друга държава-членка или да участват в тях. Следва да се предвиди и разпоредба за по-пряк обмен на информация между службите, с цел да се постигне по-бързо предоставяне на по-ефективна помощ.
- (10) Предвид нарастващата мобилност в рамките на вътрешния пазар и ограниченията, наложени от Договора или други законодателни актове върху гаранциите, които могат да се изискват от данъкоплатците, които не са установени в рамките на националната територия, следва да се предоставят по-широки възможности за искане на мерки за

събиране или на обезпечителни мерки в друга държава-членка. Тъй като давността е особено важен фактор при вземанията, на държавите-членки следва да се предостави възможност да отправят искане за взаимна помощ, дори средствата за събиране на вземанията на местно ниво да не са напълно изчерпани, *inter alia*, когато прибегването до такава процедура в запитващата държава-членка би довело до прекомерни трудности.

- (11) Приемането на общо задължение за изпращане на исканията и документите в електронен формат и чрез електронна мрежа, при наличието на точни правила относно езиковия режим за исканията и документите, следва да позволи на държавите-членки да обработват исканията по-бързо и по-лесно.
- (12) По време на процедурата по събиране на вземане в запитаната държава-членка вземането, уведомяването, направено от органите на запитващата държава-членка, или изпълнителното основание биха могли да бъдат оспорени от засегнатото лице. Следва да бъде постановено, че в такива случаи засегнатото лице следва да отнесе спора до компетентния орган на запитващата държава-членка, а запитаният орган следва да преустанови, освен ако не е поискано друго от запитващия орган, всяка започната процедура по изпълнение, докато компетентният орган на запитващата държава-членка не вземе решение.
- (13) С цел държавите-членки да бъдат стимулирани да отделят достатъчно ресурси за събиране на вземания по искания от други държави-членки, на запитаните държави-членки следва да се предостави възможност да си възстановят разходите, свързани със събирането на вземането, от длъжника.
- (14) Най-голяма ефикасност ще се постигне, ако при изпълнението на искане за помощ запитаният орган е в състояние да използва предоставените му съгласно националното законодателство правомощия по отношение на вземания, отнасящи се до същите или сходни данъци или такси. При липса на подобен данък или такса най-подходяща би била процедурата, предвидена по силата на законите на запитаната държава-членка, които уреждат събирането на вземания, отнасящи се до данъка върху доходите на физически лица. Като общо правило, националното законодателство не следва да се прилага по отношение на привилегиите за вземания, възникнали в запитаната държава-членка. Въпреки това следва да се предвиди възможност вземанията на други държави-членки също да могат да бъдат предмет на привилегии въз основа на споразумение между засегнатите държави-членки.

- (15) По отношение на давността е необходимо съществуващите правила да бъдат опростени, като се предвиди спирането, прекъсването или удължаването на срока на давност да бъде по принцип определяно в съответствие с действащите в запитаната държава-членка закони с изключение на случаите, в които посочените закони не допускат спиране, прекъсване или удължаване на срока на давност.
- (16) За целите на ефикасността е необходимо информацията, която се обменя в рамките на взаимната помощ, да може да се използва в държавата-членка, която я получава за цели, различни от посочените в настоящата директива, при условие че това е разрешено съгласно националното законодателство както на държавата-членка, която предоставя информацията, така и на държавата-членка, която я получава.
- (17) Настоящата директива не следва да възпрепятства изпълнението на задължения за предоставяне на по-разширена помощ, произтичащи от двустранни или многостранни споразумения или договорености.
- (18) Мерките, които са необходими за изпълнението на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾.
- (19) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество държавите-членки се насърчават да изготвят, за себе си и в интерес на Съюза, собствени таблици, които, доколкото е възможно, илюстрират съответствието между настоящата директива и мерките за нейното транспониране, и да ги направят обществено достояние.
- (20) Тъй като целите на настоящата директива, а именно установяването на единна система за взаимна помощ при събирането на вземания в рамките на вътрешния пазар, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и могат следователно, поради необходимостта от единност, ефективност и ефикасност, да бъдат по-добре постигнати на равнище на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, изложен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, изложен в посочения член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

- (21) Настоящата директива защита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящата директива се определят правилата, съгласно които държавите-членки следва да предоставят помощ при събиране във всяка държава-членка на всяко предвидено в член 2 вземане, възникнало в друга държава-членка.

Член 2

Обхват

1. Настоящата директива се прилага по отношение на вземания, свързани със следното:

- а) всички видове данъци и такси, събирани от държава-членка или за нейна сметка или от нейните териториални или административни подразделения, включително местните органи, или за сметка на Съюза;
- б) възстановявания, интервенции и други мерки, съставляващи част от системата за пълно или частично финансиране от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), включително на суми, подлежащи на събиране във връзка с тези действия;
- в) налози и други такси, предвидени съгласно общата организация на пазара в сектора на захарта.

2. В обхвата на настоящата директива се включват:

- а) административни наказания, глоби, такси и допълнителни такси, свързани с вземанията, за които може да се поиска взаимна помощ в съответствие с параграф 1, наложени от административните органи, които са компетентни за събирането на съответните данъци или такси или за провеждането на административни разследвания във връзка с тях, или потвърдени от административните или съдебните органи по искане на посочените административни органи;

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

б) такси за удостоверения и други подобни документи, издавани във връзка с административни процедури, отнасящи се до данъци или такси;

в) лихви и разходи, свързани с вземанията, за които може да бъде поискана взаимна помощ в съответствие с параграф 1 или с буква а) или б) от настоящия параграф.

3. Настоящата директива не се прилага по отношение на:

а) задължителните вноски за социална сигурност, дължими на държавата-членка, на нейно подразделение или на институция за социална сигурност, учредена по публичното право;

б) такси, които не са посочени в параграф 2;

в) дължими суми от договорен характер, като начисления за обществени услуги;

г) наказателни санкции, наложени в резултат на наказателно преследване или други наказателни санкции, които не са обхванати от параграф 2, буква а).

Член 3

Определения

По смисъла на настоящата директива

а) „запитващ орган“ е централно звено за връзка, звено за връзка или отдел за връзка на държава-членка, което/който отправя искане за помощ по отношение на вземане, посочено в член 2;

б) „запитан орган“ е централно звено за връзка, звено за връзка или отдел за връзка на държава-членка, до което/който е отправено искане за помощ;

в) „лице“ означава:

i) физическо лице;

ii) юридическо лице;

iii) когато действащото законодателство предвижда такава възможност, сдружение на лица, за което е признато правото да извършва правни действия, но няма правен статут на юридическо лице; или,

iv) всяко друго правно сдружение, независимо от неговото естество и форма и без значение дали има правосубектност, притежавашо или управляващо активи, които,

в т.ч. и полученият от тях доход, подлежат на облагане с който и да е от данъците, попадащи в обхвата на настоящата директива;

г) „по електронен път“ означава използване на електронно оборудване за обработка, в т.ч. дигитално компресиране и съхраняване на данни, и използване на кабели, радиопредаватели, оптични технологии или други електромагнитни средства;

д) „мрежа CCN“ означава обща платформа, която се основава на обща комуникационна мрежа (CCN), разработена от Съюза за предаването на всякакви данни по електронен път между компетентните органи в областта на митническото и данъчното облагане.

Член 4

Организация

1. Всяка държава-членка информира Комисията до 20 май 2010 г. относно компетентния(те) орган(и) (наричани по-нататък „компетентният орган“) за целите на настоящата директива и незабавно съобщава на Комисията всяка свързана с него (тях) промяна.

Комисията предоставя достъп до тази информация на останалите държави-членки и публикува списък на компетентните органи на държавите-членки в *Официален вестник на Европейския съюз*.

2. Компетентният орган определя едно централно звено за връзка, което носи основна отговорност за осъществяване на контактите с други държави-членки в областта на взаимната помощ, предмет на настоящата директива.

На централното звено за връзка може да се възложи също отговорността за осъществяване на контактите с Комисията.

3. Компетентният орган на всяка държава-членка може да определи звена за връзка, които да носят отговорност за осъществяване на контакти с други държави-членки в областта на взаимната помощ по отношение на един или повече специфични видове или категории данъци и такси, предвидени в член 2.

4. Компетентният орган на всяка държава-членка може да определи служби, различни от централното звено за връзка или от звената за връзка, като отдели за връзка. Отделите за връзка искат или предоставят взаимна помощ в съответствие с настоящата директива във връзка със специфичната си териториална или оперативна компетентност.

5. Когато звено за връзка или отдел за връзка получава искане за взаимна помощ, което налага предприемането на действия извън рамките на определената му компетентност, то/той незабавно препраща искането на компетентната служба или отдел, ако са известни, или на централното звено за връзка, като уведомява за това запитващия орган.

6. Компетентният орган на всяка държава-членка информира Комисията за определеното от нея централно звено за връзка, както и за всяко друго звено за връзка или отдел за връзка. Комисията предоставя достъп до получената информация на останалите държави-членки.

7. Всички съобщения се изпращат от централното звено за връзка или от негово име, или въз основа на всеки отделен случай с негово съгласие, като това звено гарантира ефективността на комуникацията.

ГЛАВА II

ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ

Член 5

Искане за информация

1. По искане на запитващия орган запитаният орган предоставя всяка информация, която е от предполагаемо значение за запитващия орган при събиране на неговите вземания, посочени в член 2.

С оглед предоставяне на тази информация запитаният орган предприема съответните мерки за извършване на всички необходими административни разследвания за получаването на тази информация.

2. Запитаният орган не е длъжен да предоставя информация:

- а) с която не би могъл да се слобие за целите на събиране на подобни вземания, възникнали в запитаната държава-членка;
- б) която би представлявала разкриване на търговска, промишлена или служебна тайна;
- в) чието разкриване може да накърни сигурността или е в противоречие с обществения ред на запитаната държава-членка.

3. Параграф 2 при никакви обстоятелства не може да се тълкува като разрешение запитаният орган на държава-членка да откаже да предостави информация само защото информацията

се държи от банка, друга финансова институция, лице, посочено или действало като агент или доверено лице, или защото се отнася до капиталови дялове на лице.

4. Запитаният орган съобщава на запитващия орган мотивите за отказ на искането за информация.

Член 6

Обмен на информация без предварително искане

Когато възстановяване на данъци или такси, освен данък върху добавената стойност, се отнася до лице, установено или пребиваващо в друга държава-членка, държавата-членка, която следва да направи възстановяването, може да информира държавата-членка, в която лицето е установено или пребивава, относно предстоящото възстановяване.

Член 7

Присъствие в административните служби и участие в административните разследвания

1. По споразумение между запитващия и запитания орган и съгласно механизмите, определени от запитания орган, длъжностните лица, упълномощени от запитващия орган, с оглед насърчаване на взаимната помощ, предвидена в настоящата директива, могат:

- а) да присъстват в службите, където административните органи на запитаната държава-членка изпълняват своите задължения;
- б) да присъстват по време на административни разследвания, извършвани на територията на запитаната държава-членка;
- в) да подпомагат компетентните длъжностни лица на запитаната държава-членка по време на съдебни процедури в тази държава-членка.

2. При условие че е разрешено съгласно действащото законодателство в запитаната държава-членка, споразумението, посочено в параграф 1, буква б), може да предвижда, че длъжностни лица от запитващата държава-членка могат да разпитват физически лица и да разглеждат досиета.

3. Длъжностните лица, оправомощени от запитващия орган, които се възползват от възможността, предоставена им по силата на параграфи 1 и 2, могат по всяко време да представят оправомощаващ ги писмен документ, удостоверяващ тяхната самоличност и качеството им на длъжностни лица.

ГЛАВА III

ПОМОЩ ПРИ УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО ДОКУМЕНТИ

Член 8

Искане за уведомяване относно някои документи, свързани с вземанията

1. По искане на запитващия орган запитаният орган уведомява адресата относно всички документи, включително тези от правно естество, които са издадени от запитващата държава-членка и които се отнасят до вземане, посочено в член 2, или до неговото събиране.

Искането за уведомяване се придружава от стандартен формуляр, който съдържа най-малко следната информация:

- а) име, адрес и друга информация, която е от значение за идентифицирането на адресата;
- б) целта на уведомяването и срокът, в рамките на който следва да се извърши уведомяването;
- в) описание на приложния документ, както и на характера и размера на съответното вземане;
- г) наименование, адрес и други данни за контакт относно:
 - i) службата, която носи отговорност по отношение на приложния документ, и, в случай че е различна,
 - ii) службата, в която може да бъде получена по-подробна информация относно документа, за който е било извършено уведомяване, или относно възможностите за обжалване на задължението за плащане.

2. Запитващият орган подава искане за уведомяване съгласно настоящия член само когато не е в състояние да извърши уведомяването в съответствие с правилата, уреждащи уведомяването относно съответния документ в запитващата държава-членка, или когато подобно уведомяване би довело до прекомерни трудности.

3. Запитаният орган своевременно информира запитващия орган за всяко действие, предприето във връзка с неговото искане за уведомяване, и по-специално за датата на уведомяване на адресата относно документа.

Член 9

Средства за уведомяване

1. Запитаният орган гарантира, че уведомяването в запитаната държава-членка е извършено в съответствие с действащите в запитаната държава-членка национални законови и подзаконови разпоредби и административни практики.

2. Параграф 1 не засяга която и да е друга форма на уведомяване, възприета от компетентен орган на запитващата държава-членка в съответствие с действащите в тази държава-членка разпоредби.

Компетентен орган, установен в запитващата държава-членка, може да уведоми лице на територията на друга държава-членка относно всеки документ пряко чрез препоръчана поща или по електронен път.

ГЛАВА IV

МЕРКИ ЗА СЪБИРАНЕ ИЛИ ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

Член 10

Искане за събиране на вземане

1. По искане на запитващия орган запитаният орган събира вземания, които са предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава-членка.

2. Запитващият орган изпраща незабавно на запитания орган всяка полезна информация, получена по въпроса, довел до отправяне на искане за събиране на вземане.

Член 11

Условия за отправяне на искане за събиране на вземане

1. Запитващият орган не може да отправи искане за събиране на вземане, ако и докато вземането и/или инструментът за предприемане на мерки за неговото изпълнение в запитващата държава-членка е/са оспорен(и) в нея, с изключение на случаите, когато се прилага член 14, параграф 4, трета алинея.

2. Преди запитващият орган да отправи искане за събиране на вземане, се прилагат подходящите процедури по събиране на вземания, съществуващи в законодателството на запитващата държава-членка, с изключение на следните случаи:

- а) когато е очевидно, че в запитващата държава-членка няма активи, които да бъдат събрани, или че тези процедури няма да доведат до пълно изплащане на вземането, и запитващият орган има конкретна информация, че съответното лице разполага с активи в запитаната държава-членка;
- б) когато прибягването до такава процедура в запитващата държава-членка би довело до прекомерни трудности.

Член 12

Инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка и други приложени документи

1. Всяко искане за събиране се придружава от единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка.

Този единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка отразява основното съдържание на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки и представлява единственото основание за мерките за събиране и обезпечителните мерки, предприети в запитаната държава-членка. Не е необходим никакъв акт за неговото признаване, допълване или заместване в запитаната държава-членка.

Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки съдържа най-малко следната информация:

- а) информация, касаеща идентифицирането на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки, описание на вземането, в т.ч. неговото естество, обхванатия от вземането период, всякакви дати, които са от значение за процеса на изпълнение, размер на вземането и различните му съставни части като главница, натрупани лихви и др.;
- б) име и друга информация, която е от значение за идентифицирането на длъжника;
- в) наименование, адрес и други данни за контакт относно:
- i) службата, която е отговорна за определяне на вземането, и в случай че е различна,
- ii) службата, в която може да бъде получена по-подробна информация относно вземането или относно възможностите за обжалване на изпълнението за плащане.

2. Към искането за събиране на вземане може да се приложат и други документи, свързани с вземането, издадени в запитващата държава-членка.

Член 13

Изпълнение на искането за събиране на вземане

1. За целите на събирането на вземане в запитаната държава-членка всяко вземане, във връзка с което е отправено искане за събиране, се третира като вземане на запитаната държава-членка, освен ако в настоящата директива не се предвижда друго. Запитаният орган използва правомощията и процедурите, предвидени по силата на законите, подзаконовите или административните разпоредби в запитаната държава-членка, приложими спрямо вземания по същия данък или такса или, при липса на такъв/такава, спрямо вземания по подобен данък или такса, освен ако в настоящата директива не се предвижда друго.

Ако запитаният орган счита, че на територията му не се събират същите или подобни данъци или такси, той използва правомощията и процедурите, предвидени по силата на законите, подзаконовите или административните разпоредби на запитаната държава-членка, приложими спрямо вземания, отнасящи се до данъка върху доходите на физическите лица, освен ако в настоящата директива не се предвижда друго.

Запитаната държава-членка не е задължена да предостави на вземанията на други държави-членки привилегиите, които предоставя по подобни вземания, възникнали на нейна територия, освен ако съответните държави-членки са постигнали споразумение в друг смисъл или ако в законодателството на запитаната държава-членка е предвидено друго. Държава-членка, която предоставя привилегии на вземанията на друга държава-членка, няма право да откаже да предостави същите привилегии на същите или сходни вземания на други държави-членки при същите условия.

Запитаната държава-членка събира вземането в своя валута.

2. Запитаният орган информира надлежно запитващия орган за всяко предприето действие по отношение на искането за събиране на вземане.

3. Считано от датата на получаване на искането за събиране на вземане, запитаният орган начислява лихва за забавено плащане в съответствие със законите, подзаконовите и административните разпоредби, действащи в запитаната държава-членка.

4. Запитаният орган може, в случай че действащите в запитаната държава-членка закони, подзаконови или административни разпоредби позволяват това, да разреши на длъжника отсрочено или разсрочено плащане и може да наложи съответна лихва в тази връзка. Той впоследствие уведомява запитващия орган за всяко такова решение.

5. Без да се засягат разпоредбите на член 20, параграф 1, запитаният орган прехвърля на запитващия орган събраните по вземането суми, както и лихвата, посочена в параграфи 3 и 4 от настоящия член.

Член 14

Спорове

1. Споровете относно вземането, първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава-членка или единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка и споровете относно валидността на уведомяване, извършено от компетентен орган на запитващата държава-членка, са в компетентността на компетентните инстанции на запитващата държава-членка. Ако по време на процедурата по събиране на вземането, първоначалният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава-членка или единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка е обжалван от заинтересована страна, запитаният орган информира страната, че тя трябва да отнесе спора до компетентния орган на запитващата държава-членка в съответствие с действащото в нея законодателство.

2. Спорове във връзка с изпълнителни мерки, предприети в запитаната държава-членка или във връзка с валидността на уведомяване, извършено от компетентен орган на запитаната държава-членка, се отнасят до компетентния орган на тази държава-членка в съответствие с нейните законови и подзаконови разпоредби.

3. Когато спор в съответствие с параграф 1 е отнесен до компетентния орган на запитващата държава-членка, запитващият орган информира запитания орган за това, като посочва елементите на вземането, които не са предмет на обжалване.

4. Веднага след получаване на информацията, посочена в параграф 3, изпратена от запитващия орган или от заинтересованата страна, запитаният орган спира процедурата по изпълнение относно обжалваната част от вземането в очакване на решение от страна на органа, който е компетентен по въпроса, освен ако запитващият орган пожелае друго в съответствие с трета алинея от настоящия параграф.

По искане на запитващия орган или ако по друга причина се счете за необходимо от запитания орган, и без да се засягат разпоредбите на член 16, запитаният орган може да наложи обезпечителни мерки, с които да гарантира събирането на вземането, доколкото законовите или подзаконовите разпоредби, действащи в запитаната държава-членка, позволяват подобно действие.

Запитващият орган има право в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби и административните практики,

действащи в запитващата държава-членка, да поиска от запитания орган събирането на съответното обжалвано вземане или на обжалваната част от вземане, доколкото съответните законови и подзаконови актове и административни практики, действащи в запитаната държава-членка, позволяват подобно действие. Всяко подобно искане трябва да бъде мотивирано. Ако резултатът от обжалването се окаже благоприятен за длъжника, запитващият орган носи отговорност за възстановяването на всички събрани суми, както и на дължимата компенсация, в съответствие с действащото законодателство в запитаната държава-членка.

Ако компетентните органи на запитващата държава-членка или тези на запитаната държава-членка започнат процедура за постигане на приятелско споразумение, и резултатът от тази процедура може да окаже влияние върху вземането, по отношение на което е отправено искане за помощ, изпълнението на мерките за събиране на вземането се преустановява или спира до приключването на тази процедура, освен ако не се отнася до спешен случай, свързан с измама или изпадане в несъстоятелност, който изисква незабавно внимание. Ако изпълнението на мерките за събиране на вземането е преустановено или спряно, се прилага втора алинея.

Член 15

Изменение или оттегляне на искането за помощ при събиране на вземане

1. Запитващият орган незабавно информира запитания орган за всяко последващо изменение на свое искане за събиране на вземане или за оттегляне на свое искане, посочвайки причините за изменението или оттеглянето.

2. Ако искането е изменено в резултат на решение на компетентния орган, посочен в член 14, параграф 1, запитващият орган представя това решение заедно с преработен единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка. Тогава запитаният орган предприема мерки за събиране въз основа на преработения инструмент.

Прилагането на мерките за събиране или обезпечителните мерки, които вече са предприети въз основа на първоначалния единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка, може да продължи въз основа на преработения инструмент, освен ако искането е изменено в резултат на недействителност на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава-членка или първоначалния единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка.

Членове 12 и 14 се прилагат във връзка с преработения инструмент.

Член 16

Искане за обезпечителни мерки

1. По искане на запитващия орган запитаният орган предприема обезпечителни мерки, ако това е допустимо съгласно националното законодателство и в съответствие с националните административни практики, за да осигури събирането, когато вземане или инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава-членка е обжалван(о) към момента на отправяне на искането, или когато вземането все още не е предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава-членка, доколкото съгласно националното законодателство и административните практики на запитващата държава-членка в подобна ситуация също са възможни обезпечителни мерки.

Документът, позволяващ налагане на обезпечителни мерки в запитващата държава-членка и отнасящ се до вземането, за събирането на което е отправено искане за взаимна помощ, ако има такъв, се прилага към искането за обезпечителни мерки в запитаната държава-членка. Не е необходим никакъв акт за признаването, допълването или заместването на този документ в запитаната държава-членка.

2. Към искането за обезпечителни мерки може да се приложат и други документи, свързани с вземането, издадени в запитващата държава-членка.

Член 17

Разпоредби относно искането за обезпечителни мерки

За да влязат в действие разпоредбите на член 16, следните членове се прилагат *mutatis mutandis*: член 10, параграф 2, член 13, параграфи 1 и 2, членове 14 и 15.

Член 18

Ограничения на задълженията на запитания орган

1. Запитаният орган не е длъжен да предостави помощта, предвидена в членове 9—16, в случай че поради положението на длъжника събирането на вземането създава сериозни икономически или социални затруднения в запитаната държава-членка, доколкото действащите закони и подзаконови разпоредби и административни практики в тази държава-членка позволяват подобно изключение по отношение на национални вземания.

2. Запитаният орган не е длъжен да предостави помощта, предвидена в член 5 и членове 7—16, в случай че първоначалното искане за помощ по член 5, 7, 8, 10 или 16 се отнася за вземания с повече от петгодишна давност, считано от датата на падежа на вземането в запитващата държава-членка до датата на първоначалното искане за помощ.

Въпреки това в случаите, когато вземането или първоначалният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава-членка е обжалван(о), се смята, че петгодишният период започва да тече от момента, в който в запитващата държава-членка се установи, че вземането или инструментът за предприемане на мерки за изпълнение вече не може да бъде обжалван(о).

Освен това, когато компетентните органи на запитващата държава-членка са позволили отсрочено или разсрочено плащане, се счита, че петгодишният период започва да тече от момента на изтичане на срока на пълното плащане.

В тези случаи обаче запитаният орган не е длъжен да предостави помощ във връзка с вземания, чиято давност надвишава десет години, считано от датата на падежа на вземането в запитващата държава-членка.

3. Държава-членка не е длъжна да предоставя помощ, ако общата сума на вземанията, включени в обхвата на настоящата директива, за които е отправено искане за помощ, е по-малка от 1 500 EUR.

4. Запитаният орган информира запитващия орган относно основанията за отказ на искането за помощ.

Член 19

Въпроси, свързани с погасителната давност

1. Въпросите, свързани с давностните срокове, се уреждат единствено от действащите закони в запитващата държава-членка.

2. По отношение на спирането, прекъсването или удължаването на давностните срокове се смята, че всяка стъпка, предприета от запитания орган или от негово име във връзка със събиране на вземания по искане за помощ, в резултат на което се спира, прекъсва или удължава давностният срок в съответствие с действащите закони в запитаната държава-членка, има същия ефект в запитващата държава-членка, при условие че по силата на действащите закони в запитващата държава-членка е предвидено съответното действие с равностоен ефект.

Ако спирането, прекъсването или удължаването на давностния срок не е допустимо по силата на действащите закони в запитаната държава-членка, всяка стъпка, предприета от запитания орган или от негово име във връзка със събиране на вземане по искане за помощ, което, ако е предприето от запитващия орган или от негово име в неговата държава-членка, би довело до спиране, прекъсване или удължаване на давностния срок в съответствие с действащите закони в запитващата държава-членка, се смята за предприета в последната държава, що се отнася до този резултат.

Първата и втората алинея не засягат правото на компетентните органи в запитващата държава-членка да предприемат мерки за спиране, прекъсване или удължаване на давностния срок в съответствие с действащите закони в тази държава-членка.

3. Запитващият орган и запитаният орган се информират взаимно за всяко действие, което прекъсва, спира или удължава давностния срок на вземането, по отношение на което е подадено искане за събиране или за обезпечителни мерки, или което може да доведе до такъв резултат.

Член 20

Разходи

1. Освен сумите, посочени в член 13, параграф 5, запитаният орган се стреми да събере от съответното лице и да приспадне направените от него разходи, свързани със събирането, в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби в запитаната държава-членка.

2. Държавите-членки се отказват от всякакви претенции една спрямо друга относно възстановяване на разходи, произтичащи от оказването на взаимна помощ в съответствие с настоящата директива.

Все пак в случаите, когато събирането създава особени затруднения, свързано е с разходи в особено големи размери или с борбата с организираната престъпност, запитващият орган и запитаният орган имат право да договорят процедура за възстановяване, конкретно за съответните случаи.

3. Независимо от разпоредбите на параграф 2, запитващата държава-членка продължава да носи отговорност към запитаната държава-членка относно всички разходи или загуби, причинени в резултат от действия, смятани за неоснователни по отношение на действителността на вземането или на валидността на

инструмента за предприемане на изпълнителни мерки и/или на инструмента за налагане на обезпечителни мерки, издадени от запитващия орган.

ГЛАВА V

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ВСИЧКИ ВИДОВЕ ИСКАНИЯ ЗА ПОМОЩ

Член 21

Стандартни формуляри и средства за комуникация

1. Исканията за информация по член 5, параграф 1, исканията за уведомяване по член 8, параграф 1, исканията за събиране на вземания по член 10, параграф 1 или исканията за обезпечителни мерки по член 16, параграф 1 се изпращат по електронен път, като се използва стандартен формуляр, освен ако това е неприложимо по технически причини. Доколкото е възможно, формулярите се използват и при всеки случай на последващ обмен на информация във връзка с искането.

Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка, документът за налагане на обезпечителни мерки в запитващата държава-членка, както и другите документи, посочени в членове 12 и 16, също се изпращат по електронен път, освен ако това е неприложимо по технически причини.

Ако е целесъобразно, към стандартните формуляри могат да бъдат приложени доклади, декларации, както и всякакви други документи или заверени копия или части от тях, които също се изпращат по електронен път, освен ако това е неприложимо по технически причини.

Стандартните формуляри и комуникацията по електронен път могат също да се използват и при обмена на информация в съответствие с член 6.

2. Параграф 1 не се прилага за информация и документация, получени при присъствие в административните служби в друга държава-членка или при участие в административни разследвания в друга държава-членка в съответствие с член 7.

3. Ако комуникацията не е осъществена по електронен път или не са използвани стандартните формуляри, това не засяга валидността на получената информация или на мерките, предприети за изпълнение на искането за помощ.

Член 22**Употреба на езици**

1. Всички искания за помощ, стандартни формуляри за уведомяване и единни инструменти за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава-членка се изпращат на официалния език или на един от официалните езици на тази държава-членка, или се придружават от превод на такъв език. Дори някои части от тях да са написани на език, различен от официалния език или един от официалните езици на запитаната държава-членка, това не засяга тяхната валидност, нито валидността на процедурата, при условие че използването на този друг език е договорено между съответните държави-членки.

2. Документите, за които се иска уведомяване в съответствие с член 8, могат да бъдат изпратени на запитания орган на официален език на запитващата държава-членка.

3. Ако към дадено искане са приложени документи, различни от посочените в параграфи 1 и 2, запитаният орган може, при необходимост, да изиска от запитващия орган превода им на официалния или на един от официалните езици на запитаната държава-членка или на всеки друг език, договорен двустранно между съответните държави-членки.

Член 23**Разкриване на информация и документи**

1. Информацията, предавана в каквато и да е форма по настоящата директива, представлява служебна тайна и е защитена по същия начин, както подобна информация съгласно националното законодателство на държавата-членка, която я е получила.

Тази информация може да се използва с цел налагане на изпълнителни или обезпечителни мерки с оглед на вземанията, включени в обхвата на настоящата директива. Тя може да се използва също и за определяне на задължителните вноски за социална сигурност, както и за свързани с тях изпълнителни мерки.

2. Лицата, надлежно упълномощени от Органа за акредитиране по сигурността към Европейската комисия, могат да имат достъп до тази информация само дотолкова, доколкото е необходимо за наблюдението, поддръжката и развитието на мрежата CCN.

3. Държавата-членка, предоставяща информацията, разрешава използването ѝ за цели, различни от посочените в параграф 1 в държавата-членка, получаваща информацията, ако съгласно зако-

нодателството на държавата-членка, предоставяща информацията, тази информация може да се ползва за подобни цели.

4. Ако запитващият или запитаният орган смята, че информация, получена по силата на настоящата директива, би могла да е полезна на трета държава-членка за посочените в параграф 1 цели, той може да предостави на тази трета държава-членка въпросната информация, при условие че извърши това в съответствие с правилата и процедурите на настоящата директива. Той информира държавата-членка — източник на информацията относно намерението си да я предостави на трета държава-членка. Държавата-членка — източник на информацията може да се противопостави на такова предоставяне до десет работни дни от датата, на която бъде уведомена за това от държавата-членка, която желае да сподели информацията.

5. Разрешение за използване на информация по параграф 3, която е била предоставена по силата на параграф 4, се дава само от държавата-членка — източник на информацията.

6. Всички органи в държавата-членка, получаваща информацията, съобщена в каквато и да е форма в съответствие с настоящата директива, могат да се позовават на нея или да я използват като доказателство, на същата основа като подобна информация, получена в рамките на тази държава-членка.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**Член 24****Прилагане на други споразумения за помощ**

1. Настоящата директива не засяга изпълнението на задължения за предоставяне на по-разширена помощ съгласно двустранни или многостранни споразумения или договорености, включително за уведомяване относно съдебни или извънсъдебни актове.

2. Когато държавите-членки сключват такива двустранни или многостранни споразумения или договорености в областта, предмет на настоящата директива, които не касаят отделни случаи, те незабавно информират Комисията за това. Комисията от своя страна информира останалите държави-членки.

3. При предоставяне на по-голяма степен на взаимна помощ по силата на каквото и да е двустранно или многостранно споразумение или договореност, държавите-членки могат да използват мрежата за електронна комуникация и стандартните формуляри, приети за прилагане на настоящата директива.

Член 25**Комитет**

1. Комисията се подпомага от Комитета по събиране на вземания.
2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 5 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

Срокът, предвиден в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.

Член 26**Разпоредби за прилагане**

В съответствие с процедурата, посочена в член 25, параграф 2 Комисията приема подробни правила за прилагане на член 4, параграфи 2, 3 и 4, член 5, параграф 1, членове 8 и 10, член 12, параграф 1, член 13, параграфи 2, 3, 4 и 5, член 15, член 16, параграф 1 и член 21, параграф 1.

Правилата за прилагане се отнасят най-малко за следното:

- а) практическите договорености относно организацията на контактите между централните звена за връзка, другите звена за връзка и отделите за връзка, посочени в член 4, параграфи 2, 3 и 4, на отделните държави-членки, както и на контактите с Комисията;
- б) средствата за комуникация между органите;
- в) формата и други подробности в стандартните формуляри, които трябва да се използват за целите на член 5, параграф 1, член 8, член 10, параграф 1, член 12, параграф 1 и член 16, параграф 1;
- г) конвертирането на сумите за събиране и прехвърлянето на събраните суми.

Член 27**Докладване**

1. Всяка държава-членка информира Комисията ежегодно до 31 март относно следното:
 - а) броя на исканията за информация, уведомяване, събиране на вземания или за обезпечителни мерки, които изпраща до всяка запитана държава-членка и които получава от всяка запитваща държава-членка всяка година;
 - б) размера на вземанията, за които са отправени искания за помощ за събиране на вземания, и събраните суми.

2. Държавите-членки могат също да предоставят всяка друга информация, която може да бъде полезна за оценка на взаимната помощ, предоставена по силата на настоящата директива.

3. На всеки пет години Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за функционирането на механизмите, установени с настоящата директива.

Член 28**Транспониране**

1. Държавите-членки приемат и публикуват до 31 декември 2011 г. законовите, подзаконовите и нормативните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно уведомяват Комисията за това.

Те прилагат тези разпоредби, считано от 1 януари 2012 г.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки предоставят на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 29**Отмяна на Директива 2008/55/ЕО**

Директива 2008/55/ЕО се отменя, считано от 1 януари 2012 г.

Позоваванията на отменената директива се тълкуват като позовавания на настоящата директива.

Член 30**Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 31**Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 16 март 2010 година.

За Съвета
Председател
E. SALGADO